

FM 2019/20

26-03-2019

Aqqaluaq B. Egede

Forslag til: Inatsisartutlov nr. xx af xx. xxx 2019 om ændring af forskellige landstingslove og Inatsisartutlove vedrørende skatter og afgifter samt overførselsindkomster

(Naalakkersuisoq for Finansier og Nordisk Samarbejde)

De grønlandske arbejderes levevilkår og lønindkomst skal være bedre. Folks levevilkår samt økonomi har stor indflydelse på hvilke økonomiske vilkår som førtids- og alderspensionister lever under. Priserne for varer stiger. Alle priser stiger. Folks levevilkår er under stigende pres. Det er især børnefamilier og mellemindkomstgruppen der rammes hårdest.

Inuit Ataqatigiit går ind for dette forslag. Men da forslaget ikke løser problemerne, må vi finde andre områder at samarbejde om. Det er ikke nok med at justere indkomsterne for modtagere af offentlige ydelser efter bestemte indekser. Også selv om disse justeringer helt klart er en bedre løsning end det man har gjort hidtil.

Men der er nogle krav vi ønsker opfyldt. Vi ønsker at den hidtil kørte politiske proces bliver ændret. Vi lytter til arbejderklassen. Vi lytter til folks ytringer om at de ønsker at være med til at arbejde for en ændring af vores levevilkår. Vores land skal være et godt sted at leve, lige fra man bliver født til man dør og dette ønske ønsker Inuit Ataqatigiit at arbejde for. Og vi inviterer alle partier for at arbejde for følgende:

For det første skal man reformere aftalesystemet med lønmodtagerne, som i dag sker gennem en et mandat givet af Naalakkersuisut til bestemte parter. Vi kan ikke blive ved med at ikke at kunne kommentere forhandlingerne. Især hvad angår lønningerne til offentligt ansatte. Vi ønsker at man træffer politiske beslutninger om at arbejdet her i landet skal kunne betale sig, så folk får vilje til beskæftigelse. Vi skal arbejde hen imod et mål der sikrer, at man går en indsats mod de mange arbejdere der igennem årene får lønfterslæb for de stigende priser.

For det andet; uanset hvordan pensionisterne har det, skal de have bedre indkomster end hidtil. Det må være et mål at vores land skal være konkurrencedygtig hvad angår vores ældres levevilkår over for lande med billige varer og rejseomkostninger samt for sundhedsvæsenets

ydelse. De økonomiske vilkår vi tilbyder de ældre skal være bedre. Hvis viljen er der, har vi råd. Ældrepenionerne må forhøjes betragteligt. Ligeledes må krav om solidarisk forsørgelse ikke være en forhindring for bedre levevilkår for vores ældre. Vi må ændre forholdene.

Inuit Ataqatigiit er tilfredse med, at Naalakkersuisut har indledt drøftelserne om netop dette emne. Det rækker ikke med drøftelser og en masse planer. Vi kræver at man forinden efterårssamlingen fra politisk hold forbereder den politiske løsning. Vi efterlyser klare rammer for beslutningsgrundlag samt finansieringen. Men vi ved at Naalakkersuisoq for Finanser samt Naalakkersuisoq for Familier har indledt deres samarbejde herom. Dette er vi meget tilfredse med i Inuit Ataqatigiit.

For det tredje; Inuit Ataqatigiit er opmærksomme på, at man for 2 valgperioder siden har foretaget en reform af førtidspensionsordningen. Da offentlige ydelser medfører udgifter, må ordningen være nem at kontrollere. Vi ønsker at få oplyst, hvilke konsekvenser det reformen har haft for kommunerne, idet der gives forskelligartede ydelser fra kommunernes og selvstyret side, siden man udførte reformarbejdet af førtidspensionsordningen.

Men det skal gøres helt klart, at der ikke skal være for forskellige levevilkår blandt de forskellige modtagere af offentlige ydelser. Især hvad angår dem vi taler om her i forslaget, nemlig regulering af ydelser som følge af stigninger på forbrugsvarer samt afgifter og ikke mindst andre priser, som for eksempel priser i forbindelse med anskaffelse af egen bolig samt lejeomkostninger på offentlige udlejningsboliger. Inuit Ataqatigiit mener at de detaljerede og specifikke forhold som forslaget lægger frem, ikke må overskygge et store samlede billede. Vi ved at man ikke bare kan overse flere af Skatte- og velfærdscommissionens henstillinger om indsatsområder. Folks levevilkår skal udelukkende ikke ses som et forbedringsemne, vi må også forny vores debatform for dem der har svære levevilkår.

Derfor er det vigtigt at man også reformerer de love der omhandler modtagere af offentlige ydelser. Derfor opfordrer vi til at man tværdepartementalt sammen med kommunerne tilpasser loven om de arbejdssøgende samt de klienter der skal hjælpes til at udvikle sig, således at loven lægger rammer for udviklingen af klienterne.

Flertallet af landets indbyggere skal være med til at bidrage til samfundet. Det med at være ledig skal være en vej til et nyt job og en vilje til at være med samarbejde, også rent lovgivningsmæssigt. Hvis flere skal i beskæftigelse, kan man ikke komme uden om, at skulle øge nye arbejdspladser, hvilket Inuit Ataqatigiit gentagne gange har opfordret Naalakkersuisut og andre partier herom. For de bevillinger for erhvervsudvikling findes i finansloven nu og dette er meget langt væk fra de mennesker der ønsker at skabe nye virksomheder, hvorfor vi atter en gang opfordrer til, at disse midler flyttes til kommunerne.

For de mennesker der forsøger sig på nye erhvervsinitiativer findes ude i kommunerne, disse beskæftiger sig også med forbedringer af servicering af turister. Ude i kommunerne er der planer om erhvervsfremme på sigt. Det kan ikke være rigtigt, at når en person i en bestemt kommune får en ide om et erhvervsprojekt, at så må vedkommende bruge et halvt år for at søge om de muligheder der findes gennem finansloven.

Vi støtter ikke forslag om afgifter og skatter på dette lovforslag i foreliggende form.